

1. INLEIDING

"Artikel 4 uit de ARBO-wet en cao-afspraken verplichten scholen om leerlingen en personeel te beschermen tegen seksuele intimidatie, agressie, geweld en pesten"

De afstand die vroeger bestond tussen gezin en school is grotendeels verdwenen,

Dat betekent dat de drempel om een schoolgebouw binnen te gaan steeds lager is geworden, dan wel geheel verdwenen is. In dezelfde mate heeft er zich een proces voltrokken waarbij de personeelsleden in school "van hun voetstuk zijn gekomen" (of zelfs gevallen) en door veel ouders steeds vaker als gelijkwaardig worden beschouwd. Daardoor is de school geen eiland meer, maar maakt ze integraal onderdeel uit van alles wat er om de school heen gebeurt. Het biedt veel kansen voor het onderwijs maar heeft ook een schaduwzijde. Zo is al niet meer uitzonderlijk dat personeelsleden van scholen in toenemende mate geconfronteerd worden met agressie of geweld.

Om te bevorderen dat dit zo min mogelijk voorkomt en om de gevolgen van agressie en geweld beheersbaar te maken is dit beleidsdocument opgesteld. Daarbij is de context waarbinnen de leerkrachten van Quercus werkzaam zijn voor een groot deel bepalend voor welke elementen meer of minder aandacht of aanpak behoeven. Er zullen zich interpretatieverschillen voordoen en we blijven daarom steeds een beroep doen op het gezonde verstand van iedere betrokkene.

Dit beleidsdocument heeft niet tot doel pasklare oplossingen aan te reiken maar is veeleer erop gericht een lijn te schetsen hoe in dergelijke situaties kan/moet worden gehandeld.

1a. Doel en gebruik van dit stuk

Door het kennisnemen van de beleidsuitspraken, de bespreking ervan en het aanpassen van die uitspraken naar de eigen schoolspecifieke situatie moet het mogelijk zijn sommige escalaties te vermijden of te verminderen en anderzijds een goed vervolg kunnen bieden als agressie of geweld zich voordoet. Hoe handelen we nadat we ermee geconfronteerd zijn?

Het Veiligheidsplan Agressie en geweld is van toepassing op alle scholen van de VCO Quercus, te weten:

- De Oranje Nassauschool (brinnummer: 07WY)
- De Wegwijzer (brinnummer: 10MM)
- Juliana van Stolbergschool (brinnummer: 12RS)

- Vesterhavet (brinnummer: 11ZW)
- Albert Schweitzerschool (brinnummer: 11OQ)
- Het Braambos (brinnummer: 11BW)
- De Regenboog (brinnummer: 21RR)
- De Wijngaard (brinnummer: 23AK)
- Tabitha (brinnummer: 23 RD)
- De Brandaris (brinnummer: 27 PG)
- De Tonne (brinnummer: 06ZV)

Begripsbepaling:

Agressie: iedere vorm van gedrag dat erop gericht is iemand lichamelijk of geestelijk te schaden.

Geweld: een opzettelijke poging om ernstig lichamelijk letsel toe te brengen.

2. VOORZORG

2a. Een veilig schoolklimaat / een veilige sfeer

Alle scholen maken werk van hun schoolklimaat. Er worden omstandigheden gecreëerd om het kind optimale ontwikkelingskansen te bieden. Verder wordt er ook veel aandacht besteed aan het welbevinden van personeelsleden.

Het is goed op schoolniveau duidelijk te maken wat de school wel en niet wil.

Alle scholen van de VCO Quercus beschikken inmiddels over een pestprotocol waarin duidelijk is gemaakt dat pesten in welke vorm of gradatie niet wordt geaccepteerd.

Zo is het ook van groot belang duidelijk te maken (via bijv. de schoolgids / website) dat de school **geen agressie of geweld tolereert**. Vanuit normen en waarden en levensovertuiging wil de school een veilige plaats zijn voor personeel, leerlingen en ouders.

Dat betekent in allerlei gradaties wordt gereageerd op vormen van agressie en geweld.

Kinderen en ouders worden hierop aangesproken

Meestal werkt dit in voldoende mate. Er volgen sancties als redelijk overleg niet meer helpt.

In uiterste vormen kan worden gedacht aan het verwijderen van een leerling; het ontzeggen van toegang aan een ouder of het inschakelen van politie / justitie.

Daarbij is het belangrijk (zoals rond dit hele onderwerp) om het gezonde verstand te gebruiken. Een ouder die een keer verbaal uit z'n slof schiet en vervolgens zijn excuus aanbiedt wordt niet onmiddellijk de toegang tot de school ontzegd. Anders wordt het als een ouder een personeelslid of leerling, al dan

niet met een wapen, bedreigt of daadwerkelijk iets aandoet. In dat geval is er sprake van een overtreding van de wet en moet er aangifte bij de politie volgen en wordt de bovenschouls directeur direct in kennis gesteld.

2b. Agressie/geweld buiten het schoolgebouw

Ook buiten de school, in de directe omgeving kan agressie en geweld voorkomen. Een van de gebieden, direct tot de school behorend is het schoolplein.

Een overzichtelijk, opgeruimd en net schoolplein is belangrijk om de schoolomgeving zo veilig mogelijk te maken. Vernieling en bekladding dienen zo snel mogelijk verholpen te worden. Een dreigende sfeer door aanwezigheid van hangjongeren op het plein moet aangepakt worden door gesprek, overleg en eventuele bemiddeling door de wijkagent.

Het schoolplein is geen plek om tot oplossingen te komen als er zich incidenten voordoen. Anderen gaan er zich mee bemoeien en kinderen kunnen er emotioneel veel last van krijgen. Escalatie is vrijwel niet te voorkomen. Als het mogelijk is, wordt naar binnen gegaan. Geweld en agressie in de directe nabijheid van school en dus buiten het schoolplein kan, door iedere burger, gemeld worden bij de politie.

3. IEDER MENS IS ANDERS

Sommige mensen dragen het hart op de tong. Ze uiten hun onvrede en zijn het kwijt. De een doet dit luider dan de ander. Anderen kroppen onvrede op en kunnen door omstandigheden op enig moment "ontploffen". Dit geldt voor personeel én leerlingen én ouders. Het is goed dit te realiseren.

Ook de houding van degene die tegenover de leerkracht staat op het moment dat boosheid of frustratie overslaat in woede / agressie is sterk bepalend voor het vervolg. Enig invoelend vermogen kan wonderen doen. Een hautaine houding of een superioriteitsuiting kan sterk negatief werken.

Verder is het handig iets van de andere persoon te weten. Wat is het voor iemand? Zijn er problemen in het gezin of in de familie? Heeft het kind problemen? Hebben zich eerder al emotionele reacties voorgedaan?

4. EEN VEILIGE RUIMTE

Het is wenselijk om binnen de school een ruimte te hebben of te creëren die veiligheid biedt aan zowel personeelsleden als ouders. Een zinnig gesprek kan niet plaatsvinden in een ruimte waar anderen overleggen of werken. De voorkeur gaat uit naar een ruimte, met een ingang waar glas in zit, zodat anderen een oogje in het zeil kunnen houden.

Indien zo'n ruimte er niet is, moet er toch een ruimte aangewezen worden die, als er een moeilijk gesprek plaats moet vinden, door de gebruikers vrijgemaakt wordt.

5. ALLEEN IS MAAR ALLEEN

Het is goed van tevoren in te schatten of er sprake kan zijn van agressie. In dat geval is het van belang er voor te zorgen niet alleen te staan. Bij het gesprek moet altijd een collega aanwezig zijn of een directielid. Het is verstandig om een derde persoon koffie of thee te laten brengen en dat niet zelf te doen of alsnog alleen te zitten met een boze ouder of boze ouders.

Alle personeelsleden moeten erop kunnen vertrouwen dat ze nooit alleen hoeven te zijn in een gesprek met agressieve of gewelddadige mensen. Dit is een van de voorwaarden voor een werkelijk veilig schoolklimaat!

Ook als er **onverwacht** agressie naar een collega ontstaat, wordt er altijd actie ondernomen.

Het is goed te informeren wat kan worden gedaan, zelf te bemiddelen of hulp te regelen.

Een collega dient nooit alleen voor het probleem te staan.

Mocht een collega daadwerkelijk bedreigd zijn, dan zorgt de schoolleiding ervoor dat de leerkracht niet alleen de school hoeft te verlaten.

6. HET GESPREK NAAR AANLEIDING VAN GEWELD OF AGRESSIE

Er wordt zo snel mogelijk een gesprek gearrangeerd, wat betekent dat er al enige ruimte (redelijkheid) is ontstaan/kan ontstaan.

Collega's dienen tijdig te worden geïnformeerd, in ieder geval de directie, dat een moeilijk gesprek wordt gevoerd. Een collega wordt aangewezen een oogje in het zeil te laten houden.

Bij het gesprek gelden de volgende (spel)regels

- Blijf niet staan maar probeer te gaan zitten.
- Neem er, zo mogelijk, ook iets te drinken bij.
- Probeer invoelend te zijn.

- Laat de ander de ruimte om het woord te doen en reageer niet op elke opmerking.
- Neem, dat wat gezegd wordt, serieus en noteer eventueel enkele steekwoorden.
- Ga geen woordenstrijd aan.
- Zeg wel wat er gezegd moet worden.
- Probeer niet onmiddellijk in oplossingen te denken.
- Bedenk ook dat de ander misschien wel gelijk heeft.
- Als er in een gesprek niet uit wordt gekomen, is het goed een vervolgspraak te maken, eventueel (opnieuw) met een directielid erbij.
- Neem de tijd voor het gesprek. Langer dan een uur praten is evenwel meestal onzinnig.
- Maak aantekeningen van het gesprek

Het verslag komt bij de directie en krijgt een plaats in het leerlingendossier. Overigens zij opgemerkt dat ouders die er niet uitkomen bij de Klachtencommissie hun geschil kunnen neerleggen. Reden temeer om voor een verslag te zorgen.

7. NAZORG

7a. Uitspreken van gevoelens

Voor iedereen, die te maken heeft met agressie of geweld, is het van belang om, zo snel mogelijk, hierover te praten met een directe collega en/of een directielid. Sociale steun is uiterst belangrijk om stress te voorkomen. Bij ernstige vormen kan het raadzaam zijn professionele hulp in te schakelen (bijv. Bureau Slachtofferhulp).

7b. Bespreken in het team

Omdat gezamenlijk aan een veilig schoolklimaat wordt gewerkt, is het noodzaak om, in geval van agressie of geweld, hier aandacht aan te schenken in de personeelsvergadering. Daarin kan worden besproken wat er is gebeurd; hoe e.e.a. verlopen is; welke lessen eruit zijn te trekken etc.

7c. Melding van agressie en geweld

Bij strafbare feiten wordt door de directie/ bestuur (bovenschools directeur) aangifte gedaan bij de politie. Maar ook in "minder ernstige" gevallen vindt registratie en melding plaats richting de bovenschools directeur. Als het gaat om feiten waarop sancties staan (schorsing toegang ontzeggen tot de school e.d.) is

het noodzakelijk om direct de bovenschools directeur in kennis te stellen van hetgeen is voorgevallen.

De bovenschools directeur zorgt ervoor dat bij fysiek geweld vanuit de Arbodienst (een taak van de casemanager) contact wordt opgenomen met het slachtoffer in verband met een mogelijke behoefte aan ondersteuning.

7d. Publiciteit

Omstanders, betrokkenen en mensen die zich terecht of ten onrechte tekort gedaan voelen, hebben steeds vaker de neiging om publiciteit te zoeken via de pers. In dit geval is het van belang zelf geen commentaar te geven op vragen van persmensen, maar voor eventuele nadere berichtgeving te verwijzen naar de bovenschools directeur. Hij draagt er zorg voor dat ook de betreffende stafmedewerker op de hoogte is van de melding. Hij kan de zaak van alle kanten bekijken en richting de pers een eenduidige verklaring uitgeven.

8. WAT WORDT ER MET EEN MELDING GEDAAN?

Op grond van geregistreerde meldingen kan per school een risico-inventarisatie en evaluatie worden gemaakt waarna verdere beargumenteerde actie mogelijk wordt. Hierbij valt te denken aan overleg met de wijkagent, buurthuis, gemeente e.d., waarbij het uitgangspunt is om de situatie zoveel mogelijk te normaliseren en de veiligheid te bevorderen.

Bijlage 1

Beleidsuitspraken die voor alle scholen van Quercus van toepassing zijn

1. In het geval van agressie of geweld van leerlingen of ouders, tegen leerlingen, personeelsleden of materiële zaken gelden de volgende regels:
 - Er wordt in principe aangifte gedaan bij de politie.
 - Er wordt onderzocht of de leerling van school verwijderd moet worden of de ouder de toegang tot de school ontzegd moet worden.
 - Materiële schade zal worden verhaald.
2. Alle scholen van de VCO Quercus dragen zorg voor publicatie van hetgeen onder 1 vermeld staat in de schoolgids en op de website van de school.
3. Het bestuurskantoor van de VCO Quercus publiceert hetgeen onder 1 vermeld staat op de website.
4. Iedere school stelt omgangsregels vast, waarin in ieder geval is opgenomen hetgeen onder 1 vermeld staat. Omgangsregels maken deel uit van de regels en afspraken binnen de school.
5. Iedere school vermeldt zijn omgangsregels in de schoolgids. Deze omgangsregels voldoen aan de volgende criteria:
 - Ze maken duidelijk waar de school voor staat.
 - Ze zijn kort en eenvoudig.
 - Ze zijn gemakkelijk te onthouden.
 - Ze zijn gemakkelijk te handhaven.
 - Ze zijn samen met de leerlingen gemaakt.
6. Iedere school bespreekt minimaal aan het begin van elk jaar de geldende omgangsregels met de leerlingen.
7. Van elke vorm van agressie of geweld wordt door de directeur melding gemaakt aan de bovenschools directeur. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het registratieformulier. Bovendien wordt een aantekening bewaard in het leerlingendossier.
8. Elke school van de VCO Quercus beschikt over een pestprotocol en maakt hier melding van in de schoolgids en op de website.

9. Alle scholen van Quercus beschikken over een contactpersoon. Deze geldt als

aanspreekpunt voor de ouders wanneer klachten met betrekking tot hun kind geen afdoende en zorgvuldige behandeling hebben gekregen.

Wanneer ouders van mening zijn dat de school tekort schiet in de behandeling van de klacht kunnen zij zich wenden tot de Landelijke Klachtencommissie voor Christelijk Onderwijs.

Informatie over de Klachtenprocedure wordt jaarlijks in de schoolgids vermeld.

10. Klachten met betrekking tot seksuele intimidatie, seksueel misbruik, ernstig

psychisch of fysiek geweld worden bij het Meldpunt Vertrouwensinspecteurs gemeld. (tel.: 0900 - 1113111)

Bijlage 2

Statement Vereniging voor Christelijk Onderwijs Quercus

"VCO Quercus accepteert, zowel vanuit haar christelijke achtergrond, als wel vanuit haar plaats midden in de maatschappij, binnen de onder haar gezag staande scholen geen enkele vorm van agressie of geweld tegen personen of middelen en zal daarom actief beleid voeren op het voorkomen van agressie of geweld maar ook passende sancties treffen indien dit zich desondanks voordoet."

Voorbeeldtekst t.b.v. de schoolgids en/of website van de school

Om tot leren te komen is het van groot belang dat leerlingen zich veilig weten op school. Onze school doet zijn best om een veilige omgeving voor de kinderen te creëren. Wij hebben hiervoor een aantal school- en omgangsregels opgesteld.

Aan het begin van elk schooljaar bespreken we deze regels met de kinderen. Als er in de loop van het schooljaar aanleiding toe is, kunnen de regels bijgesteld worden. Omdat het gevoel van veiligheid zeer belangrijk is, accepteren we niet dat ouders of leerlingen inbreuk op deze regels maken.

In geval van agressie of geweld van leerlingen of ouders tegen leerlingen, personeelsleden of materiële zaken in de school hanteren we daarom duidelijke regels:

1. Er wordt in principe aangifte gedaan bij de politie.
2. Er wordt onderzocht of de leerling van school verwijderd moet worden en of de ouder de toegang tot de school ontzegd moet worden.
3. Materiële schade zal worden verhaald.

Onder *agressie* verstaan we iedere vorm van gedrag dat erop gericht is iemand lichamelijk of geestelijk te schaden. Als de agressie zich uit in een opzettelijke poging om ernstig lichamelijk letsel toe te brengen, spreken we van *geweld*.

Bijlage 3

Aandachtspunten bij het voorkomen van agressie en geweld zijn:

a. Zorg voor regels

- stel duidelijke regels / maak voor iedereen duidelijk dat de school agressie en geweld niet tolereert;
- zorg voor het handhaven van deze regels;
- spreek iedereen binnen de school erop aan;
- als dat niet helpt, maak dan gebruik van sancties;
- maak de regels bekend in de schoolgids / schoolkrant / website;
- maak een lijstje met belangrijke telefoonnummers en namen en leg dat bij de telefoon.

b. Zorg voor elkaar

- los problemen op in het schoolgebouw;
- zorg voor kennis; (bijvoorbeeld door nascholing op dit gebied)
- zorg voor een veilige ruimte;
- alleen is maar alleen / laat niemand in de steek;
- onderneem altijd actie.

c. Een (moeilijk) gesprek

- voer het gesprek zo snel dit kan;
- zorg dat niemand er alleen voor staat;
- probeer achtergrondkennis te hebben / krijgen;
- denk aan houding / probeer invoelend te zijn;
- zeg wat er gezegd moet worden maar geef ook ruimte;
- neem, wat door de ander gezegd wordt serieus en blijf de mens zien;
- maak aantekeningen voor in het dossier;
- stel een tijdslimiet, een uur is lang genoeg;
- plan eventueel een vervolgesprek.

d. Nazorg

- bied de mogelijkheid voor het uitspreken van gevoelens;
- geef de nazorg een plaats in het team (teamvergadering)

e. De rol van de bovenschools directeur

- maak melding van elke vorm van agressie of geweld richting de bovenschools directeur;
- als het gaat om het opleggen sancties wordt vooraf met de bovenschools directeur overlegd;

- bij het eventueel opleggen van sancties vindt toetsing plaats aan de hand van het beleidsdocument "Toelating, schorsing en verwijdering van leerlingen";
- de pers wordt altijd doorverwezen naar de bovenschools directeur;
- het bestuurskantoor onderneemt actie aan de hand van meldingen;
- de bovenschools directeur bekijkt of scholing / training bovenschools dienstbaar is;

Bijlage 4

REGISTRATIEFORMULIER AGRESSIE EN GEWELD VCO QUERCUS

Gegevens ten behoeve van de schriftelijke interne registratie van agressie en/of geweld.

Naam getroffene:.....

School:.....

Getroffene is: werknemer / stagiair / leerling / anders namelijk *.....

Plaats van het incident:

Datum en tijdstip incident:

Gegevens van de dader:.....

Vorm van agressie / geweld:

- fysiek nl:
- VERBAAL NL:
- DREIGEN NL:
- VERNIELZUCHT NL:
- DIEFSTAL NL:
- ANDERS NL:

BEHANDELING:

- GEÉN
- BEHANDELING IN ZIEKENHUIS / EHBO*
- OPNAME IN ZIEKENHUIS
- ZIEKTEVERZUIM / LEERVERZUIM
- ANDERS NL:

SCHADE:

KOSTEN:

- MATERIEEL NL:
- FYSIEK LETSEL NL:
- PSYCH. LETSEL NL:
- ANDERS NL:

AFHANDELING:

☐ POLITIE INGESCHAKELD	JA / NEE*
☐ AANGIFTE GEDAAN:	JA / NEE*
☐ MELDING ARBEIDSINSPECTIE ERNSTIG ONGEVAL:	JA / NEE* (INDIEN JA, INVULLEN EN OPSTUREN ONGEVALLLEN MELDINGSFORMULIER ARBEIDSINSPECTIE, HFD. 20, VERPLICHT!)
☐ PSYCHISCHE OPVANG NAZORG:	JA / NEE*

* DOORHALEN WAT NIET VAN TOEPASSING IS.

KORTE BESCHRIJVING VAN HET INCIDENT:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SUGGESTIES VOOR VERDERE AFHANDELING:

.....

.....

SUGGESTIES VOOR PREVENTIE IN DE TOEKOMST:

.....

.....

PLAATS:.....

DATUM:.....

HANDTEKENING GETROFFENE:.....□□□□□□□□□□

REGISTRATIEFORMULIER AGRESSIE EN GEWELD VCO QUERCUS

Bijlage 5

Wetgeving en achtergrondinformatie

1. ARBO-wet

De Arbowetgeving:

Onder agressie en geweld wordt in de wetsbepaling verstaan: voorvallen waarbij een werknemer psychisch of fysiek wordt lastiggevallen, bedreigd of aangevallen onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met het verrichten van arbeid (Arbeidsomstandighedenwet 1998, Art. 1). De bepaling heeft niet alleen betrekking op werknemers, maar ook op andere personen zoals stagiaires, oproepkrachten, ouders, leerlingen etc.

Ook beperkt de wetsbepaling zich niet alleen tot het schoolgebouw zelf, maar betreft het ook de onmiddellijke omgeving van de school, zoals het schoolplein.

Vormen van geweld:

- **Fysiek** geweld, gericht op het lichaam van werknemers, onder andere schoppen, slaan, verwonden, vastgrijpen.
- **Psychisch** geweld tegen werknemers, onder andere lastig vallen, bedreiging met geweld, chantage, onder druk zetten, irriteren, achtervolgen.
- **Seksueel** geweld tegen werknemers, onder andere seksistische opmerkingen, seksuele toespelingen, ongewenste intimiteiten.
- **Discriminatie** van werknemers in woord en gezag.
- **Verbaal** geweld tegen werknemers (voor zover niet vermeld onder de voorgaande categorieën), onder andere schelden en beledigingen.
- **Vernielingen** van objecten in het bijzijn van de werknemer.
- Vormen van geweld tegen **bedrijven of instellingen** waardoor medewerkers zich onveilig of bedreigd voelen.
- Vormen van geweld **in de omgeving** van bedrijven of instellingen waardoor medewerkers zich bedreigd voelen.

Gevolgen van agressie en geweld voor de persoon:

- Fysieke gevolgen
- Materiële en financiële gevolgen
- Psychische gevolgen (posttraumatisch stresssyndroom / burn-out etc)
- Sociale gevolgen (gevolgen die doorwerken in de privé-situatie).

Gevolgen van agressie en geweld voor de school

- Hogere kosten / vervangingskosten, ziekteverzuimkosten
- Materiële gevolgen / vervanging en reparatie na vernieling etc.
- Werkklimaat in de school gaat achteruit. (onverschilligheid / minder collegialiteit / ieder gaat voor zichzelf denken.
- Prestaties van de schoolorganisatie gaan achteruit.
- Slecht imago waardoor personeelwerving bemoeilijkt wordt etc.

In het kader van agressie en geweld is de werkgever volgens de nieuwe Arbo-wet van 1998 verplicht om:

1. Beleid te voeren ter bescherming van werknemers tegen seksuele intimidatie en tegen agressie en geweld (art.4)
2. Het personeel doeltreffend in te lichten over het beleid m.b.t. agressie en geweld (art.8)
3. Een risico-inventarisatie en evaluatie op schrift stellen (art. 5)
4. Incidenten registreren en bepaalde ongevallen te melden (art. 9)
5. Afspraken en procedures voor opvang bekend te maken (art. 8)
6. Beleid te voeren ter voorkoming van gevaar voor derden (art. 10)

2. Kwaliteitswet

Ook in het kader van de Kwaliteitswet is de school verplicht een *klachtenregeling* te hebben waarin is vastgelegd hoe scholen op klachten over agressie, geweld, pesten en seksuele intimidatie moeten reageren.

3. Dwarsverbanden

3a. De Klachtenregeling is voor een veilig schoolklimaat en onderdeel van de kwaliteitswet. Deze regeling is bedoeld voor de belangen van betrokkenen en scholen (een veilig schoolklimaat).

In Artikel 1d wordt onder meer gesproken van agressie en geweld.

Artikel 5b vermeldt dat de **Klachtencommissie** verschillende kamers instelt, te weten: seksuele intimidatie, agressie en geweld etc.

Artikel 7, zesde lid vermeldt dat het bevoegd gezag desgewenst een voorlopige voorziening kan treffen. (bijvoorbeeld bij het schorsen van een leerling)

3b. Quercus beschikt over een beleidsdocument "Toelating, schorsing en verwijdering van leerlingen".

4. Achtergrondinformatie

- "Een goed gesprek voorkomt erger. Handreiking voor ouders bij een klacht over school. Verkrijgbaar via VOO, LOBO, NKO en Ouders&Coo.
- Handboek Beleid Agressie en Geweld op school van het Vervangingsfonds (uitgave feb. 2003).
- Gesprekken met ouders (uitgave CPS)
- Site van inspectie
- Website ministerie van OCW

Bijlage 6

Protocol 'Hoe te handelen bij ongewenst gedrag van ouders t.o.v. leerkrachten, andere ouders en kinderen'.

Standaard: zelf initiatief nemen en niet afwachten tot ouders tot actie overgaan

□ Stap 1

Zoek **altijd** zelf contact met ouders na een incident. Daarmee kun je problemen voorkomen. Spreek ouders direct na schooltijd aan of bel hen het liefst nog onder schooltijd. Geen gehoor? - spreek in op de voice-mail.

Licht zo nodig de directie in.

Doe dit ook na een conflict met een kind. Zorg ervoor dat je de ouders gesproken hebt, voordat zij het verhaal van hun kind horen. Vertel het kind dat je contact met zijn ouders opneemt.

Resultaat **positief**: Vertrouwen is hersteld. Er is voldoende basis om met elkaar door te gaan. Einde handelen.

Resultaat **negatief**: Directie inlichten + directie nodigt nog dezelfde dag de ouders in kwestie uit voor gesprek van stap 2.

□ Stap 2 Gesprek ouders / directie / leerkracht

Resultaat **positief**: Zie stap 1: einde handelen.

Resultaat **negatief**: Meteen in het gesprek een nieuwe afspraak maken i.v.m. bedenktijd. Tevens aankondigen dat, indien dit vervolg gesprek niet bevredigend is, er een gesprek wordt georganiseerd in aanwezigheid van de bovenschools directeur

□ Stap 3 Tweede gesprek ouders / directie / leerkracht

Resultaat **positief**: Zie stap 1: einde handelen (zo nodig afspraken maken over vervolgacties in geval van herhaling).

Resultaat **negatief**: Meteen in het gesprek een volgend gesprek aankondigen in aanwezigheid van de bovenschools directeur. Tevens melden dat er tot die tijd geen contact zal zijn tussen ouder en school. Indien noodzakelijk wordt overgegaan tot tijdelijke schorsing. De uitnodiging voor het gesprek wordt schriftelijk verzorgd door directie. Tevens wordt in de brief vermeld dat er geen contact tussen school en ouders zal zijn tot aan het gesprek van stap 4.

□ Stap 4 Gesprek ouders / directie / leerkracht / bestuur

Resultaat **positief**: Zie stap 1: einde handelen (zo nodig afspraken maken over vervolgacties in geval van herhaling).

Resultaat **negatief**: Voordracht tot definitieve schorsing vanwege gebrek aanvertrouwen. Geen uitzicht op herstel van vertrouwensbreuk.

Bijlage 7

Checklist voor directies

- 0 - nagaan of er een Pestprotocol wordt gehanteerd - zo niet, z.s.m. invoeren!
- 0 - onderwerp "agressie en geweld" agenderen in teamvergadering
- 0 - onderwerp "agressie en geweld" agenderen in MR
- 0 - bespreken beleidsdocument "Agressie en geweld" in teamvergadering
- 0 - eventueel aanpassing beleidsdocument naar eigen situatie
- 0 - bespreken schoolspecifiek document Agressie en geweld in team
- 0 - bespreken schoolspecifiek document Agressie in MR
- 0 - **voorbeeldtekst opnemen in nieuwe schoolgids**
- 0 - beleidsstuk opnemen in schoolplan/en op de website van de school
- 0 - aandachtspunten bespreken met leerlingen
- 0 - aandachtspunten bekend maken bij de ouders
- 0 - jaarlijks nagaan bij teamleden of op dit punt ook scholing nodig is
- 0 - schoolregels opstellen en publiceren
- 0 - inventariseren waar agressie en geweld sluipend de school binnen komen, (bijvoorbeeld via video, film, dvd als ontspanning)

Bijlage 8

Contract tussen school en ouders

(voorbeeldcontract: zie website Algemene Vereniging voor Schoolleiders;
www.avv.nl)